

PATVIRTINTA

Alizavos pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2023 m. kovo 22 d.
įsakymu Nr. V- 24

KUPIŠKIO R. ALIZAVOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS

MOKINIŲ EKSKURSIJŲ, IŠVYKŲ, KELIONIŲ IR ŽYGIŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kupiškio r. Alizavos pagrindinė mokykla (toliau – Įstaiga) šia mokinių ekskursijų, išvykų, kelionių, žygių, sąskrydžių, turistinių stovyklų, turistinių renginių ir varžybų organizavimo tvarka (toliau – Tvarka) reglamentuoja Įstaigos vaikų, auklėtinių, mokinių, kurie yra jaunesni kaip 18 metų, (toliau – Dalyvių) ekskursijų, išvykų, kelionių, žygių, sąskrydžių, turistinių stovyklų, turistinių renginių varžybų (toliau – Išvykų) organizavimą už Įstaigos teritorijos ribų, mokinių vežimo autobusais ir kitomis transporto priemonėmis organizavimą ir vežimo sąlygas, kad būtų užtikrintas tinkamas Išvykų ir vežimo transporto priemonėmis jų metu organizavimas bei mokinių saugumas.

2. Tvarka nereglamentuoja mokinių vežimo kaimuose, miesteliuose toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos gyvenančių mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, vežimo mokykliniu autobusu į mokyklą ir iš jos sąlygų ir reikalavimų.

3. Dalyvių Išvykų organizavimas ir vežimas jų metu organizuojamas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, LR švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-330 „Dėl Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašo“, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksu, Kelių eismo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr.1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“, Tipine mokyklinio autobuso vairuotojo darbo instrukcija ir Mokyklinio autobuso vairuotojo instruktavimo tvarka, patvirtintomis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2001 m. sausio 10 d. įsakymu Nr.4 „Dėl Tipinės mokyklinio autobuso vairuotojo darbo instrukcijos ir Mokyklinio autobuso vairuotojo instruktavimo tvarkos tvirtinimo“ (toliau – Tipinė mokyklinio autobuso vairuotojo darbo instrukcija), ir atsižvelgiant į Mokinių vežiojimo organizavimo metodines rekomendacijas, kurioms pritarta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m.

gruodžio 11 d. įsakymu Nr. ISAK-1778 „Dėl Mokinių vežiojimo organizavimo metodinių rekomendacijų“.

3. Šioje Tvarkoje naudojamos sąvokos:

3.1. Ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurią vykdo gidas arba mokytojas;

3.2. Išvyka – organizuotas Dalyvių grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;

3.3. Sąskrydis – organizuotas Dalyvių susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

3.4. Turistinė stovykla – trumpalaikio Dalyvių poilsio organizavimas rekreacinėje teritorijoje įrengtoje stovyklavietėje;

3.5 Turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo Dalyvių švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

3.6. Varžybos – organizuotas Dalyvių, jų grupių rungtyniavimas ugdymo tikslais;

3.7. Žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones.

II SKYRIUS

IŠVYKŲ ORGANIZAVIMAS

4. Žygio, ekskursijos, išvykos, sąskrydžio, varžybų programas, kurios forma pridedama kaip Priedas Nr.3, rengia Įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir/arba Išvykos Vadovas.

4.1. **Įstaigos vadovas**, užtikrindamas turizmo renginių dalyvių saugumą:

- a) Priima Išvykos vadovo prašymą dėl Išvykos, tvirtina Išvykos programą, dalyvių sąrašą, Išvykos vadovo(-ų) kandidatūrą (-as), kurie jam turi būti pateikti ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki Išvykos pradžios. Programos pavyzdinė forma pridedama kaip Tvarkos Priedas Nr.3. Patvirtinęs programą ir dalyvių sąrašą, Įstaigos vadovas priima įsakymą dėl Dalyvių Išvykos.
- b) Saugos ir sveikatos klausimais moko ir atestuoja Išvykos vadovą (-us) vadovaudamasis Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrųjų nuostatų,

patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. A1-276, nustatyta tvarka;

- c) Padeda pasirengti Išvykai;
- d) Atsako už pasirengimą Išvykai, jos eigą ir pedagoginius rezultatus;
- e) Nustato Išvykos vadovo (-ų) pareigas;
- f) Už gerą programos vykdymą gali paskatinti Išvykos vadovą ir Dalyvius;
- g) Už programos vykdymo pažeidimus Išvykos vadovą gali nubausti drausmine tvarka.

5. **Išvykos vadovas** Išvykos programoje, užtikrindamas turizmo renginių vaikų saugumą:

- a) Praveda saugaus eismo **instruktažą** (Priedas Nr. 5) vykstantiems mokiniams ir užpildo Turistiniuose renginiuose dalyvaujančių vaikų saugos **instruktavimų registravimo žurnalą**. (Priedas Nr.1).
- b) Numato detalų maršrutą (atsižvelgiant į Dalyvių amžių, jų pasirengimo lygį ir fizinę būklę, nustato išvykimo, atvykimo vietą ir laiką, nakvynės vietą);
- c) Jei vykstama transporto priemone, numato transporto priemonės sustojimo laiką ir dažnumą;
- d) Paskaičiuoja sėdimų vietų skaičių transporto priemonėje ir užtikrina, kad bendras keleivių transporto priemonėje skaičius neviršytų sėdimų vietų skaičiaus;
- e) Apie Išvyką **informuoja vaikų tėvus** (Priedas Nr. 3) ir gauna jų rašytinius **sutikimus**, kad Dalyvis vyktų į Išvyką. Tėvų sutikimai pateikiami Įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui prieš Išvyką. Sutikimo pavyzdinė forma pridedama prie Tvarkos kaip (Priedas Nr.4);
- f) Užpildo mokinių sąrašo formą įsakymui dėl išvykos (Priedas Nr. 6);
- g) Ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki Išvykos įspėja Dalyvius ir jų tėvus apie būtiną Išvykai aprangą ir avalynę, atšvaitus, šviesą atspindinčias liemenes, reikalingą Dalyviams pasiimti maisto kiekį ar nurodant, kur bus užtikrinamas Dalyvių maitinimas ir kokios lėšos maitinimui ir Išvykai reikalingos;
- h) Supažindina Dalyvius su pirmosios pagalbos teikimu, saugaus eismo taisyklėmis, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais. **Saugos instruktažai registruojami tam skirtame žurnale pasirašytinai;**
- i) Užtikrina Dalyvių saugą Išvykos metu;
- j) Susidarius situacijai, gresiančiai Dalyvių saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia Išvykos vykdymą.
- k) Išvykos/renginiai finansuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS DALYVIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

6. Išvykose leidžiama dalyvauti:

6.1. Ikimokyklinio amžiaus vaikams ne daugiau kaip 4 valandas trunkančiuose turizmo renginiuose;

6.2 Vienos dienos trukmės žygiuose pėsčiomis, išvykose ir mokomosiose ekskursijose nuo 6 metų;

6.3 Dviejų dienų žygiuose pėsčiomis nuo 9 metų;

6.4 Žygiuose slidėmis, vandens turizmo priemonėmis nuo 12 metų;

6.5 Žygiuose dviračiais nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų;

6.6 Sąskrydžiuose, varžybose – šių renginių nuostatuose numatyta tvarka;

6.7 Jaunesni negu 1.1-1.6 punktuose nurodyti vaikai gali dalyvauti turizmo renginiuose tik turėdami tėvų arba teisėtų vaiko globėjų rašytinį sutikimą;

6.8 Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu;

6.9 Vaikų grupei, dalyvaujančiai turizmo renginiuose, švietimo teikėjas skiria turizmo renginio vadovą. Rekomenduojama 14 vaikų grupei skirti 1 vadovą. Konkretų turizmo renginio vadovų skaičių, atsižvelgiant į renginio specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius poreikius, nustato švietimo teikėjas.

7. Įstaigoje nustatoma, kad:

7.1 Kai į išvyką vykstančių Dalyvių skaičius ne daugiau kaip 14, Dalyvių grupę turi lydėti Išvykos vadovas (1 mokytojas arba gidas) ir 1 Dalyvių tėvas;

7.2 Kai į išvyką vykstančių Dalyvių skaičius daugiau kaip 14 (bet ne daugiau kaip 20), Dalyvių grupę turi lydėti Išvykos vadovas (ai) ir 1 mokytojas (-ai) arba gidas ir 2 Dalyvių tėvai;

7.3 Kai į išvyką vykstama su bent viena nakvyne išvykos metu, Dalyvių grupę turi lydėti Išvykos vadovas (-ai) ir 2 mokytojai arba 1 gidas ir 2 Dalyvių tėvai.

7.4 Išvykos vadovas turi suorganizuoti Dalyvių tėvų dalyvavimą išvykoje.

7.8 Išvykos vadovas turi užtikrinti, kad Išvykose ir Turizmo renginiuose dalyvaujantys vaikai nuo 14 metų: būtų susipažinę su turizmo renginio organizavimo tvarka ir saugos reikalavimais ir pasirašę žurnale, patvirtindami susipažinimą; prieš Išvyką ar turizmo renginį pasiskirstę

pareigomis, užduotimis. Mokiniai privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti Išvykos vadovo (-ų) nurodymus;

8. Išvykos vadovas turi:

8.1 Užtikrinti, kad transporto priemonių sustojimas ir Dalyvių išlipimas ir įlipimas į transporto priemonę būtų vykdomas tik patvirtintose transporto priemonės sustojimo vietose. Į transporto priemonę įlipama ir iš jos išlipama, tik jai visiškai sustojus;

8.2 Patikrinti, ar Dalyviai ir keleiviai yra prisisegę saugos diržus, transporto priemonei judant, įspėti juos apie būtinybę prisisegti saugos diržus ir drausti vaikščioti po transporto priemonę jos judėjimo metu;

8.3 Patikrinti, kad Dalyvių bagažas, kuprinės ir kiti daiktai būtų saugiai patalpinti transporto priemonės specialiai bagažui įrengtuose skyriuose ir lentynose, kad transporto priemonės salone nebūtų jokių krovinių, aštrių ar sunkių daiktų, kurie sukeltų pavojų transporto priemonės judėjimo metu, staigiai stabdant ar eismo įvykio metu;

8.4 Įspėti išlipančius Dalyvius, kad išlipę iš transporto priemonės jie neitų per kelią pro transporto priemonės galą ir priekį, o palauktų, kol jis nuvažiuos, arba prieš pereidami kelią, paeitų toliau nuo transporto priemonės galo, kad matytų kelią.

8.5 Tamsiu paros metu Išvykos vadovas, Dalyviai ir lydintys Dalyvių tėvai turi būti su atšvaitais arba šviesą atspindinčiomis liemenėmis, jei Išvyka ar jos dalis vyks tamsiu paros metu. Išvykos vadovas turi užtikrinti ir turi teisę reikalauti, kad Dalyviai turėtų ir būtų prisisegę atšvaitus ar apsirengę šviesą atspindinčias liemenes ir gali drausti dalyvauti Išvykoje liemenės ar atšvaitų neturintiems asmenims.

9. Išvykos metu draudžiama kūrenti laužus.

10. Išvykos metu draudžiama palikti šiukšles tam nenumatytose vietose, teršti gamtą, naikinti augalus ir gyvūnus.

11. Maudymasis Išvykų metu:

11.1. Išvykų metu draudžiama maudytis sporto tikslais. Maudytis galima tik sveikatingumo, higienos tikslais;

11.2. Planuojant Išvykas, maudymosi vieta parenkama iš anksto. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 reikalavimais;

11.3. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji;

III SKYRIUS DALYVIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

6. Išvykose leidžiama dalyvauti:

6.1. Ikimokyklinio amžiaus vaikams ne daugiau kaip 4 valandas trunkančiuose turizmo renginiuose;

6.2 Vienos dienos trukmės žygiuose pėsčiomis, išvykose ir mokomosiose ekskursijose nuo 6 metų;

6.3 Dviejų dienų žygiuose pėsčiomis nuo 9 metų;

6.4 Žygiuose slidėmis, vandens turizmo priemonėmis nuo 12 metų;

6.5 Žygiuose dviračiais nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų;

6.6 Sąskrydžiuose, varžybose – šių renginių nuostatuose numatyta tvarka;

6.7 Jaunesni negu 1.1-1.6 punktuose nurodyti vaikai gali dalyvauti turizmo renginiuose tik turėdami tėvų arba teisėtų vaiko globėjų rašytinį sutikimą;

6.8 Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu;

6.9 Vaikų grupei, dalyvaujančiai turizmo renginiuose, švietimo teikėjas skiria turizmo renginio vadovą. Rekomenduojama 14 vaikų grupei skirti 1 vadovą. Konkretų turizmo renginio vadovų skaičių, atsižvelgiant į renginio specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius poreikius, nustato švietimo teikėjas.

7. Įstaigoje nustatoma, kad:

7.1 Kai į išvyką vykstančių Dalyvių skaičius ne daugiau kaip 14, Dalyvių grupę turi lydėti Išvykos vadovas (1 mokytojas arba gidas) ir 1 Dalyvių tėvas;

7.2 Kai į išvyką vykstančių Dalyvių skaičius daugiau kaip 14 (bet ne daugiau kaip 20), Dalyvių grupę turi lydėti Išvykos vadovas (ai) ir 1 mokytojas (-ai) arba gidas ir 2 Dalyvių tėvai;

7.3 Kai į išvyką vykstama su bent viena nakvyne išvykos metu, Dalyvių grupę turi lydėti Išvykos vadovas (-ai) ir 2 mokytojai arba 1 gidas ir 2 Dalyvių tėvai.

7.4 Išvykos vadovas turi suorganizuoti Dalyvių tėvų dalyvavimą išvykoje.

7.8 Išvykos vadovas turi užtikrinti, kad Išvykose ir Turizmo renginiuose dalyvaujantys vaikai nuo 14 metų būtų susipažinę su turizmo renginio organizavimo tvarka ir saugos reikalavimais ir pasirašę žurnale, patvirtindami susipažinimą; prieš Išvyką ar turizmo renginį pasiskirstę

pareigomis, užduotimis. Mokiniai privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti Išvykos vadovo (-ų) nurodymus;

8. Išvykos vadovas turi:

8.1 Užtikrinti, kad transporto priemonių sustojimas ir Dalyvių išlipimas ir įlipimas į transporto priemonę būtų vykdomas tik patvirtintose transporto priemonės sustojimo vietose. Į transporto priemonę įlipama ir iš jos išlipama, tik jai visiškai sustojus;

8.2 Patikrinti, ar Dalyviai ir keleiviai yra prisisegę saugos diržus, transporto priemonei judant, įspėti juos apie būtinybę prisisegti saugos diržus ir drausti vaikščioti po transporto priemonę jos judėjimo metu;

8.3 Patikrinti, kad Dalyvių bagažas, kuprinės ir kiti daiktai būtų saugiai patalpinti transporto priemonės specialiai bagažui įrengtuose skyriuose ir lentynose, kad transporto priemonės salone nebūtų jokių krovinių, aštrių ar sunkių daiktų, kurie sukeltų pavojų transporto priemonės judėjimo metu, staigiai stabdant ar eismo įvykio metu;

8.4 Įspėti išlipančius Dalyvius, kad išlipę iš transporto priemonės jie neitų per kelią pro transporto priemonės galą ir priekį, o palauktų, kol jis nuvažiuos, arba prieš pereidami kelią, paeitų toliau nuo transporto priemonės galo, kad matytų kelią.

8.5 Tamsiu paros metu Išvykos vadovas, Dalyviai ir lydintys Dalyvių tėvai turi būti su atšvaitais arba šviesą atspindinčiomis liemenėmis, jei Išvyka ar jos dalis vyks tamsiu paros metu. Išvykos vadovas turi užtikrinti ir turi teisę reikalauti, kad Dalyviai turėtų ir būtų prisisegę atšvaitus ar apsirengę šviesą atspindinčias liemenes ir gali drausti dalyvauti Išvykoje liemenės ar atšvaitų neturintiems asmenims.

9. Išvykos metu draudžiama kūrenti laužus.

10. Išvykos metu draudžiama palikti šiukšles tam nenumatytose vietose, teršti gamtą, naikinti augalus ir gyvūnus.

11. Maudymasis Išvykų metu:

11.1. Išvykų metu draudžiama maudytis sporto tikslais. Maudytis galima tik sveikatingumo, higienos tikslais;

11.2. Planuojant Išvykas, maudymosi vieta parenkama iš anksto. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 reikalavimais;

11.3. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji;

11.4. Maudomasi tik Išvykos vadovui leidus ir jam stebint. Vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 5 Dalyviai, kuriuos stebi Išvykos vadovas ir Dalyvių tėvai;

11.5. Atsitikus bet kokiam nenumatytam atvejui ar nelaimingam atsitikimui, Dalyvių negalima palikti vienų, be priežiūros. Būtina nedelsiant kviesti greitąją medicininę pagalbą ir jei reikia – policiją, jei įmanoma, suteikti pirmąją pagalbą.

